

Encyklika

Charitate Christi compulsi

(Láska Kristova
nás přiměla)

Hlas J. Sv. Pia XI.
proti atheismu

C e n a K ě 2 · 5 0

Encyklika
Charitate
Christi compulsi
(*Láska Kristova nás přiměla*)

Hlas J. Sv. Pia XI.
proti atheismu

V PRAZE 1932.

Nákladem Ústředí katol. studentstva, Praha II., Spálená 15. — Tiskem Československé akc. tiskárny v Praze.

Úvodem.

Pohotovost katolického studentstva, katolické mládeže české vůbec, neklamala nikdy. Vždy v pravou chvíli dovedla se ozvati, kde šlo o zájem naší svaté víry. Rok 1906, založení České Ligy Akademické a Moravana, léta popřevratová a zvláště rok 1921, to byly doby, v nichž katolická inteligence dovedla nalézt zbraň proti bezvěreckým svým nepřátelům.

A za víc než deset roků se hlásí katol. studentstvo opět k slovu mohutnější, silnější a scelenější, takové, jak je potřebuje doba. Těch jedenáct let vnitřní konsolidace odpadů nezdravých a získání nových silných duší, těch jedenáct let, která se mnohým zdají léty nečinnosti, to vše bylo jen ku prospěchu hnutí, neboť tím radostnější jest studentské vzkříšení.

V předvečer jubilejního dvacátého roku trvání Ústředí katol. studentstva bylo úkolem našim zahladit ještě jakési stíny pochybnosti a nedůvěry, které se vůči našemu hnutí objevovaly. Měsíc květen měl býti měsícem naší propagace pod ochranou Matičky Boží. S tímto a ještě s mnoha jinými plány jsme vcházeli na začátku roku v činnost.

A dnes můžeme býti spokojeni. Práce naše

vyvrcholila v tak toužebně očekávaném mariánském měsíci, zahájeném naší propagací vydáním listů nejdpp. arcibiskupů a biskupů, jimiž se postavili všichni za naše studentské hnutí a získali nám tak mnoho nových přátel a příznivců.

Avšak my jsme věděli, že práce bez vnitřního posvěcení nemůže přinášeti úspěchu. Katolické studentstvo muselo do nynějších poměrů plných starostí sociálních, hospodářských, politických a j. povznésti hájení a boj také o zájmy duchovní, jsouc přesvědčeno, že tu jen plné pochopení těchto může býti nápravou všech. Proto manifestačním projevem postavilo se v souhlase s katolickou mládeží pražskou za volání Sv. Otce Pia XI. v encyklice „*Charitate Christi compulsi*“: *V boj proti atheismu!*

Vydáváme tuto encykliku i s pastýřskými listy a s průběhem manifestačního projevu proti atheismu jako 2. svazek „*Edice Jitra*“, abychom, snažíce se upozornit studující katolickou mládež 1. svazkem na krásy života, ukázali jí tímto 2. svazkem na úkoly její, jichž plnění jest přáním J. S. papeže Pia XI. a celého našeho nejdůstojnějšího episkopátu.

S heslem „*Vírou obrodit národ!*“, katolické studentstvo chystá se v boj proti všemu, co ohrožuje Církev a národ. S pomocí Boží zvítězíme, poněvadž idea naše je svatá.

Emil Zavadil,
předseda Ú. K. S. Čs.

Pius XI. proti bojovnému atheismu.

Encyklika Pia XI.: Láska Kristova nás přiměla . . .

Ctihodní bratří, pozdrav a Apoštolské pozh-

nání.
Láska Kristova nás přiměla, že jsme Encyklikou „Nova impendet“ z druhého října minulého roku vyzvali všechny děti katolické Církve a všechny lidi dobrého srdce, aby se sjednotili v jakémsi svatém křížovém tažení lásky a pomoci, čímž by poněkud zmírnilí hrozný následek hospodářské krise, již prožívá pokolení lidské. A na toto Naše vyzvání odpověděli všichni ušlechtilí lidé opravdu ochotně a kladně.

Ale krise se stále zvyšovala, počet nezaměstnaných stoupl téměř ve všech zemích, a toho neštěstí zneužívají podvrtní živlové ke svým cílům, čímž jest veřejný pořádek ohrožován a nebezpečí rozvratu a násilí doléhá na společnost stále tíživěji. V takových poměrech puzeni touž láskou Kristovou se k vám po druhé obracíme, ctihodní bratři, k vašim věřícím a celému světu, abyste se spojenými silami postavili proti bědám, jež doléhají na společnost a proti zlům ještě větším, která na ni čekají v budoucnosti.

I.

Žalostný současný stav.

Přehlížíme-li dlouhou a bolestnou řadu neštěstí, která jako smutné dědictví hříchu provázejí padnuvšího člověka na této pozemské pouti, sotva nalezneme od potopy tak hlubokou bídu duchovní i hmotnou a tak všeobecnou, jakou prožívá lidské pokolení v těchto dobách. I ta největší neštěstí a pohromy, které zanechávají nevyhladitelné stopy v dějinách národů, navštěvovala vždy jen některý národ. Ale nyní jest sevřen celý svět hospodářskou a finanční krizí do té míry, že čím úsilovněji se snaží oprostiti se od ní, tím se zdá nerozřešitelnější. Vždyť není národa, státu, společnosti nebo rodiny, aby tak nebo onak, přímo nebo nepřímou, více nebo méně nepociťovali její tíže. I ti, a jest jich málo, kteří jsou obdařeni velkým bohatstvím a kteří, jak se zdá, vládnou světu, ti, a jest jich velice málo, kteří svým nemírným jednáním zavinili a zaviňují tak hrozné neštěstí, i ti, pravíme, jsou často jejími nejkrivějšími oběťmi a strhují s sebou do propasti majetek a jmění druhých. Tak hrozným způsobem a v celém světě nabývá oprávnění to, co Duch Svatý dělá o některých špatných lidech: „Čím člověk hřeší, tím i schází.“ (Moudr. XI, 17.)

Tento žalostný stav, ctihodní bratří, naplňuje bolesti Naše otcovské srdce a stále důrazněji cítíme potřebu vyjádřiti vznešené city Nejsvětěj-

šího srdce Ježíšova, jež jsou ve slovech: „Jest mi líto zástupů.“ (Marek, VIII, 2.) Ještě žalostnější jsou však kořeny tohoto bolestného stavu, neboť jsou stále pravdivými slova, která pronáší Duch Svatý ústy svatého Pavla, že totiž „kořenem všech věcí jest žádostivost peněz“ (I. Tim., VI, 10).

Příčiny všeho zla.

Zdaž již pohanský básník nenazval onu žádostivost po pomíjejících statcích plným právem „prokletým hladem po zlatě“? Zdaž tomuto sobectví nepřipadá hlavní role ve vzájemných vztazích osobních i společenských? Zdaž tato ctižádostivost, ať v jakékoliv podobě a vzezření, nedohnala svět k těm hrozným koncům, jichž se všichni děsíme? Z té žádostivosti pochází vzájemná nedůvěra, jež znesnadňuje veškeren styk mezi lidmi, z ní pochází nenávist, která závidí bližnímu vše, co má. Ona jest příčinou nemírné sebelásky, která všechno řídí a podřizuje vlastnímu prospěchu, nepřihlízejíc k dobru bližního, nedbajíc ho a ničíc je. V ní tkví příčina anarchie a nespravedlivého rozdělení, jimiž jest bohatství národů shromažďováno v ruce několika jednotlivců, kteří řídí podle své z vůle světový obchod na velikou škodu lidu, jak jsme vyložili minulého roku v Okružním listě „Quadragesimo anno“.

Jestliže toto sobectví, zneužívajíc oprávněné lásky k vlasti a přehánějíc onen cit zdravého vla-

stenectví, jehož správný řád lásky křesťanské nejen nezavrhuje, nýbrž jej posvěcuje a oživuje), proniká do styků mezi národy, každá výstřednost jest ospravedlněna, a co by měli všichni pokládati za hodno odsouzení, jest považováno za dovolené a chvály hodné, děje-li se to ve jménu onoho přemrštěného nacionalismu. A tak nastupuje na místo božího zákona, bratrské lásky, která spojuje všechny národy a všechny lidi v jedné rodině pod jedním Otcem, jenž jest v nebesích, nenávist, která všechny hubí. Ve společnosti jsou uráženy svaté zásady, které byly, základem veřejného života, jsou zbořeny pevné základy práva a věrnosti, na nichž stojí stát, jsou znečištěny a zavřeny prameny těch starých tradic, které viděly ve víře v Boha a ve věrnosti jeho zákonům nejjistější základnu pravého pokroku států.

Nejhorší zlo: boj proti Bohu.

A co jest nejhorší, zneužívající této hospodářské krise a velikého mravního rozvratu, nepřátelé každého sociálního řádu, ať se jmenují komunisté nebo jinak, snaží se uvolnit všechna pouta zákona božského i lidského a veřejně i soukromě vedou ostrý boj proti náboženství, proti samému Bohu, rozvíjejíce ďábelský program, aby vykořenili ze srdcí všech, ba i dětí, každý náboženský cit, neboť vědí velice dobře, že, bude-li vytržena ze srdcí lidských víra v Boha, budou moci dělati vše, co se jim zlíbí. A tak

dnes vidíme, co se nikdy v dějinách neobjevovalo, že totiž bezbožní lidé ve zběsilé zášti vyhlášují boj Bohu a náboženství a to na celém světě.

Bylo vždycky dosti bezbožných lidí, i těch, kteří popírali Boha, ale byli vždycky jednotlivci a neodvažovali se nebo nepovažovali za vhodné šířiti příliš veřejně své bezbožné myšlenky. Již sám Duch svatý praví v žalmu tato slova: „Rekl blázen ve svém srdci: Není Boha“ (Ž. XIII. a LII, 1). Bezbožník, nevěrec, jeden z mnohých, popírá Boha, svého Stvořitele, ale sám u sebe. Dnes však již proniká tento přezhoubný blud do širokých vrstev lidových, svými organisacemi se vplízuje i do obecných škol, aby zasáhl co nejdále, užívá divadel a šíří se nemravnými představeními v biografech, gramofonem a přednáškami radiem. Tisknou se nevěrecká díla v různých řečích, pořádají se zvláštní výstavy, konají veřejné průvody. A to není vše, byly založeny politické strany, hospodářské instituce i vojenské. Tato organisovaná a průbojná nevěra pracuje neúnavně svými agitátory, přednáškami a obrázky, všemi prostředky tajné i veřejné propagandy ve všech vrstvách, na všech místech, v každém sále, podporujíc morálně tuto zhoubnou činnost universitami a nevědomé strhujíc jistě do svých řad. Vidíme-li takovou činnost ve službách věci tak zhoubné, vzpomínáme si na slova, která proslovil náš Spasitel: „Synové tohoto světa jsou obezřetnější než synové světla.“ (Luk. XVI, 8.)

Ďábelská propaganda.

Vůdcové tohoto ateistického boje, dovolávající se současné hospodářské krise, s ďábelskou dialektikou ukazují na příčinu této všesvětové bídy. Svatý kříž Kristův, symbol pokory a chudoby, jest staven na roveň symbolům moderního imperialismu, jako by bylo náboženství spojencem těch tajemných sil, které konají tolik zlého mezi lidstvem. Tak se snaží, a ne bez úspěchu, spojití boj proti Bohu s bojem za vezdejší chléb, s touhou dosíci pozemských výhod, míti řádné mzdy, slušné obydlí, životní podmínky jako lidé. Nejoprávnější a nejnezbytnější přání jako nejnižší pudy vše slouží jejich protináboženskému programu. Jako by božský řád mařil blahobyť lidstva a nebyl jedinou jeho bezpečnou oporou. Jako by lidské síly s prostředky moderní techniky mohly zavésti proti vůli všemohoucího Boha nový a lepší světový řád.

Nuže, jest hrozné, že tolik lidí věřících, ač jde o jejich dobro, se dalo svéstí těmito řečmi a dali se v boj proti Bohu a náboženství. Neútočí se jen přímo proti katolickému náboženství, nýbrž proti všem, kdož uznávají Boha za Stvořitele nebe a země a za nejvyššího Pána všech věcí. A tajné společnosti, které jsou vždy ochotny podporovati boj proti Bohu a proti Církvi, ať už je to kdekoliv, posilují ještě tuto nezdravou nenávist, která nemůže přinést ani pokoj, ani štěs-

tí žádné společenské vrstvě a uvrhne všechny národy do zkázy.

Tak tato nová forma nevěry, zatím co uvolňuje nejhorší pudy člověka, s cynickou nestoudností prohlašuje, že nebude ani pokoje ani blahobytu na zemi, dokud nebude úplně zničeno náboženství a poražen poslední jeho představitel. Jako by se domnívali, že může být potlačen onen soulad, v němž „vše vypravuje slávu Boží“ (Ž. XVIII, 2).

II.

Záchrana: Modlitba.

Velice dobře víme, ctihodní bratří, že všechny tyto snahy budou marné, a že v hodině, již určil, „povstane Bůh a rozprchnou se jeho nepřátelé“ (Ž. LXVII, 2); víme, že „nikdy nezvítězí brány pekelné“ (Mat. XVI); víme, že božský Spasitel, jak bylo o něm předpověděno, „bude bít zemi metlou úst svých a zabije dechem rtů svých bezbožného“ (Is. XI, 4), a bude hroznou pro ty nešťastníky hodina, v níž „upadnou v ruce Boha živého“ (Žid. X, 31.) A tato neochvějná důvěra v konečné vítězství Boha a Církve jest každodenně potvrzována (jak neskonala jest Boží Dobrota!) láskou duší k Bohu na celém světě a ve všech vrstvách společenských. A skutečně přemocný van Ducha Svatého, vanoucí nad celým světem, vyzdvihuje hlavně mladé duše k nejvyšším metám zákona křesťanského a ony, neohlížejíce se na světský soud,

jsou s to přinášeti nejvyšší oběti. Opravdu božský van provívá všemi dušemi, leckdy proti jejich vůli a vnuká jim vnitřní touhu, a vzbuzuje opravdovou žízeň po Bohu i u těch, kteří se neodvažují Ho vyznati. I Náš hlas k laikům, jímž jsme je povolali v šiky Katolické akce, aby se stali účastni hierarchického apoštolátu, byl všude přijat ochotně a velkomyslně. Jak v městech, i na venkově stále přibývá těch, kteří usilují o vítězství křesťanských zákonů v celém veřejném životě a snaží se svá slova stvrditi i skutky a příkladným životem.

Nicméně, patřice na tak velikou bezbožnost, na porušení božských zařízení, na tak hroznou pohromu nesmrtelných duší a konečně na tak nenávistné opovrhování Boží Velebností, nemůžeme netrpěti a musíme vypověděti celou tíhu bolesti, již pocítuje Naše srdce. Musíme promluvit i se vsí vážností Svého Apoštolského úřadu musíme hájiti porušovaná práva Boží a nejsvětější city lidského srdce, které absolutně potřebuje Boha. A to tím spíše, že tyto šiky, podnícené ďábelským duchem se nespokojují se slovy, nýbrž sjednocují se, aby co nejdříve provedly svůj bezbožný plán. Běda lidstvu, jestliže Bůh, tak urážen svým stvořením, nechá ve své spravedlnosti volný průchod oněm strhujícím proudům a užije jich jako biče, aby potrestal svět.

Pro Boha a proti Bohu.

Je tedy třeba, ctihodní bratří, abychom „postavili ochrannou zeď pro dům Israelův“ (Ezech. XIII, 5), spojivše všechny své síly v jediný pevný a celistvý šik proti zlobným lidem, nenávidějícím Boha i pokolení lidské. Vždyť v tomto zápasu běží o zásadní problém světa a o nejdůležitější rozhodnutí pro svobodu lidskou: Pro Boha nebo proti Bohu, toť volba, která rozhodne o osudu veškerého lidstva. V politice, ve financích, v mravouce, ve vědě, umění, ve státě, ve společnosti veřejné i soukromé, na Východě i na Západě, všude se jeví tento problém jako rozhodný pro důsledky, jež z něho plynou. A tak se stává, že sami představitelé materialistického pojetí světa opět a opět se musí obíratí otázkou existence Boha, jehož považovali navždy za odbyta a jsou nuceni znovu a znovu o něm mluvit. Zapřisaháme v Pánu jak jednotlivci tak národy, aby odvrhli před takovými problémy a boji tak významnými pro život lidstva mělký individualism a nízký egoism, které zatemňují i duchy velice prozíravé a umlčují i nejušlechtilejší podněty, jakmile jde o více než osobní zájmy. Ať se všichni sjednotí, i když bude k tomu třeba těžkých obětí, aby zachránili i sebe i lidskou společnost. V této jednotě duší a sil musí býti přirozeně první ti, kteří se chlubí jménem křesťanským, pamětlivi slavných odkazů apoštolských dob, kdy „obec věřících měla jedno srdce a jednu duši.“ (Sk. ap. IV, 32.)

Ale necht' i upřímně přispějí k utvoření oné jednoty všichni ti, kteří ještě uznávají Boha a klaní se Mu, aby oddálili od lidstva veliké nebezpečí, které všechny ohrožuje. Víra v Boha jest základem každého sociálního řádu a každé odpovědnosti na zemi. Proto všichni, kdož si nepřejí rozvratu a násilí, musí se vynasnažiti, aby nepřítelům náboženství se nepodařilo dosíci cíle, který si vytkli.

Lidské prostředky a Boží pomoc.

Jsme si vědomi, ctihodní bratří, že v tomto boji o náboženství musíme užítí i všech prostředků lidských, jež máme po ruce. Proto, v duchu skvělého příkladu Našeho Předchůdce Lva XIII., jsme se zasazovali ve Své Encyklice „Quadragesimo anno“ o spravedlivé rozdělení pozemských statků a ukázali jsme, jaký lék by mohl nejspíše vrátiti zdraví a sílu nemocné společnosti a obnoviti mír v jejích chorobných údech. Vždyť sám Stvořitel všech věcí vložil v lidské srdce mocnou touhu po jisté blaženosti již na této zemi, a křesťanství vždy uznávalo a podněcovalo všemožně oprávněné úsilí o pravou vzdělanost a zdravý pokrok ke zdokonalení a vývoji společnosti.

Ježto však, ctihodní bratří, nestačí na ďábelskou zášť proti náboženství, která připomíná „skrytou bezbožnost“, o níž mluví Apoštol Pavel (II. Thess., II, 7), toliko prostředky lidské a lidská prozíravost, považovali bychom za chy-

bu Svého Apoštolského úřadu, kdybychom neupozornili lidstvo na podivuhodná tajemství světla, která jediná jsou s to spoutati uvolněné moci temnot. Když Mistr sestoupil s Táboru zahaleného jasem a uzdravil hochu posedlého ďáblem, kterého nemohli uzdraviti jeho učedníci, odpověděl jim na jejich otázku: „Proč jsme ho nemohli my vymítnouti?“ těmito jistě výraznými slovy: „Takovýhle rod však nevymítá se leč modlitbou a postem“ (Mat. XVII, 18, 20). Myslíme, ctihodní bratří, že tohoto božského napomenutí lze užiti i na zlo současné doby, které může býti zažehnáno jen „modlitbou a pokáním“.

Uvažující tedy o své přirozenosti, která jest podstatně obmezena a závisí absolutně na nejvyšší Bytosti, oddejme se především modlitbě. Víme z víry, jak účinná jest moc pokorné, důvěřivé a vytrvalé modlitby: Žádnému jinému dobrému skutku nepřiřkl Všemohoucí Bůh tolik štědrých, všeobecných a slavných slibů, jako modlitbě. „Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlučte a bude vám otevřeno. Kdokoliv prosí, obdrží, kdo hledá, nalezne, a kdo tluče, tomu bude otevřeno“ (Mat. VII, 7—8). „Amen, amen, pravím vám: Budete-li zač prositi Otce svého ve jménu mém, dáť vám“ (Jan, XVI, 23).

Nechť zavládne zbožnost v celém světě.

Který předmět by byl hodnější naší modlitby a odpovídal lépe vznešené osobě Toho, kte-

rý „jest jediným prostředníkem mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš“ (I. Tim. 2, 5), než modlitba, aby byla uchována na zemi víra v jednoho živého a pravého Boha? Taková modlitba má již sama o sobě naději na vyslyšení, neboť kde se člověk modlí, tam se spojuje s Bohem a jaksi přispívá k tomu, aby žila na zemi idea Boha. A skutečně ten, kdo se modlí, vyznává svým pokorným vzezřením před celým světem svoji víru ve Stvořitele a Pána všech věcí. Kolikráte však to činí ne v soukromí, nýbrž s jinými, tolikráte tím uznává, že netoliko jednotlivcům, nýbrž celému lidstvu vládne nejvyšší Bůh.

Jak krásný pohled skýtá nebi i zemi modlící se Církev, když ustavičně od věků od půlnoci do půlnoci jsou zpívány na zemi nádherné hymny vnuknuté božskou inspirací: Není ani jediné hodiny za celý den, která by nebyla posvěcena zvláštní liturgií. Každý úsek lidského života má místo v díku, ve chvále, v modlitbě, v odčinění společné modlitby mystického Těla Kristova, jímž jest Církev. Tak sama modlitba zaručuje přítomnost Boha mezi lidmi, jak to přislíbil Spasitel: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mat. XVIII., 20.)

Modlitba odstraní i samu příčinu nynějších běd, o níž jsme se zmínili výše, totiž nezřízenou žádostivost po pozemských statcích. Vždyť ten, kdo se modlí, má na zřeteli něco vyššího, totiž dobra nebeská, o nichž rozjímá

a o něž prosí, cele se věnuje rozjímání podivuhodného řádu, stanoveného Bohem, v kterém není místa pro marnivé úspěchy a pro pachtění se po stále větších rychlostech na zemi. A tak jako by sama od sebe bude obnovena ona rovnováha mezi prací a odpočinkem, která schází současnému lidstvu na škodu života fyzického, hospodářského a mravního. Kdyby ti, kdož se ocitli následkem průmyslové nadprodukce v nezaměstnanosti a bídě, chtěli věnovati určitý čas modlitbě, vrátily by se brzy práce i výroba v rozumné meze a zápas, který nyní rozděluje lidstvo na dvě veliká bojiště pro pomíjející zájmy, by byl udržen v šlechetném, pokojném zápolení o dosažení dober pozemských i nebeských.

Jak možno dosíci pokoje.

Takovým způsobem by se razila i cesta míru, po němž tolik toužíme, jak překrásně zdůrazňuje svatý Pavel, když spojuje modlitbu se svatou touhou po míru a spáse všech lidí: „Napomínám tě tedy předem, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy, děkování za všechny lidi, za krále i za všecky, kteří jsou v důstojenství, abychom vedli život tichý a pokojný ve vší pobožnosti a počestnosti, neboť to je dobré a příjemné před Bohem Spasitelem naším, jenž chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli ku poznání pravdy. (I. Tim. II., 14.)

Budiž žádán mír pro všechny, ale hlavně pro ty, kteří mají ve světě odpovědnost vládnoucích.

Jak by mohli dáti mír svým národům, když ho sami nemají? A právě modlitba, jak praví svatý Apoštol, přinese dar, míru, modlitba, jež se obrací k Otci nebeskému, a Otci všech lidí, modlitba, jež jest společným výrazem citů té rodiny, která přesahuje hranice jedné země a jedné pevniny.

Lidé, kteří v různých státech prosí Boha o pokoj na zemi, nerozsévají zároveň mezi národy nesvornost. Lidé, kteří uctívají Boží velebnost svou modlitbou, nešíří onen nacionalistický imperialism, který činí z každého národa vlastního Boha. Ti, kdož „ustavičně vzhlížejí k Bohu pokoji a lásky“ (II. Kor. XIII, 11.), kteří se k němu obracejí pro Krista, který jest „naším Pokojem“ (Efes. II, 14.), jistě neustanou, dokud nepřijde mír, jež svět dáti nemůže, a který přichází od Dárce všeho dobra „lidem dobré vůle“. (Luk. II, 14).

„Pokoj vám“ (Jan XX, 19, 26), tato slova byla velikonočním pozdravem Pána jeho Apoštolům a prvním učedníkům, a tento pozdrav zaznívá od oněch prvých dob až dodnes ve svaté liturgii církevní, a dnes více než kdy jindy musí síliti a potěšovati lidstvo, které se ocitlo v tak hrozném soužení.

III.

Pokání.

K modlitbě je třeba připojiti pokání, ducha pokání a konati křesťanské pokání, jak nás učí

Božský Spasitel, jenž začal svá kázání právě o pokání: „Začal Ježíš kázati a říkati: Čiňte pokání.“ (Mat. 10, 17.) Tomu nás ostatně i učí celá křesťanská tradice, celá historie církevní: V těžkých neštěstích, v bolestných utrpeních křesťanstva, když bylo pomoci Boží nejvíce třeba, věřící, buď sami od sebe, nebo po příkladu a povzbuzování svými pastýři, sáhli vždy k těmto dvěma nejúčinnějším zbraním duchovního života, k modlitbě a pokání. Tímto svatým pudem, jímž jaksi bezděky jest veden křesťanský lid, není-li otráven jedem nesvornosti, a který není ničím jiným než onou „myslí Páně“ (I. Kor. II, 16), o níž mluví Apoštol, cítili vždy věřící v takových případech potřebu očistiti své duše od hříchu vnitřní lítosti, svátostí pokání a usmířiti božskou spravedlnost i vnějšími skutky pokání.

Víme a spolu s vámi, ctihodní bratři, želíme, že myšlenka a jména pokání a odčinění u mnohých lidí pozbyly schopnosti vzněcovati srdce a povznášeti je k onomu heroismu oběti jako v dobách minulých, kdy se jevily lidem víry s božskými známkami příkladem následování Ježíše Krista a jeho svatých. A někteří lidé by rádi odvrhli umrtvování jako přežitek minulých dob. A to nemluvíme ani o tak zvaném moderním „autonomním člověku“, který zpupně pohrdá pokáním jako něčím otrockým. A přece jest pravda, že čím více jest zeslabována víra v Boha, tím více se zatemňuje a mizí idea dědičného hříchu a původní vzpoury člověka proti Bohu, a tím

rychleji zapadá pojem nutnosti pokání a odčinění. Ale my, ctihodní bratři, musíme z povinnosti svého pastýřského úřadu míti v hluboké úctě ona jména a ony pojmy a uchovati je v plné jejich síle, v jejich pravé vznešenosti, a přáti si, aby byly uskutečňovány v životě. K tomu nás nutí povinnost hájiti Boha a jeho svaté náboženství, za které bojujeme; neboť pokání jest svou povahou uznáním a obnovením mravního řádu ve světě, který spočívá na věčném zákoně, to jest na Bohu živém. Kdo odčinuje hřích, uznává tím svatost nejvyšších mravních zásad, jejich vnitřní moc závaznosti, nutnost zadostiučinění, když byly přestoupeny.

Jest jistě z nejnebezpečnějších bludů současné doby, když chtějí odloučiti mravnost od náboženství, čímž jest odňata každému zákonodárství pevná základna. Tento rozumový blud snad připadal méně nebezpečný, když jej vyznávalo jen několik jednotlivců a když byla víra v Boha společným vlastnictvím lidstva a mlčky ji předpokládali i ti, kteří jí již veřejně nevyznávali. Ale dnes, když se nevěra šíří mezi lid, hrozná důsledky tohoto bludu se stávají zjevnými a lze je pozorovati v celém světě. Na místo mravních přikázání, jež mizejí spolu s vírou v Boha, nastupuje násilí, jež v prach šlape každé právo. Poctivost a slušnost v jednání a ve vzájemném obcování, které byly tolik opěvovány i řečníky a básníky pohanskými, ustupuje nyní spekulaci beze svědomí, ať již jde o věci vlastní nebo bližních. A skutečně, jak možno dodržeti

nějakou úmluvu, a jakou cenu může mít jakákoliv smlouva, kde schází každá záruka svědomí? A jak možno mluvit o záruce svědomí tam, kde padla víra v Boha a bázeň Boží? Když byl odstraněn tento základ, padá každý mravní zákon, a žádná moc není s to zabránit pozvolnému sice, ale nevyhnutelnému pádu národů, rodin, státu, společnosti.

Důležitost pokání.

Pokání je tedy jakousi spasitelnou zbraní udatných vojínů Kristových, kteří bojují o to, aby zvítězil a opět byl zaveden mravní řád ve světě. Jest zbraní, která zasahuje ke kořenům všeho zla, k chtivosti totiž po hmotných statcích a po nezřízených radovánkách. Pomocí dobrovolných obětí, pomocí různých skutků pokání, odříkání, i když bolestného, ušlechtilý křesťan ovládá nízké vášně, které ho svádějí ku porušení mravního řádu. Ale jestliže horlivost božského zákona a křesťanská láska jsou u něho tak veliké, jak mají býti, tehdy netoliko koná pokání za své hříchy, nýbrž chce odčinit i hříchy svého bližního, napodobuje světce, kteří se často dávali hrdinně v oběť za odčinění hříchů celých pokolení, a napodobuje svého Vykupitele, jenž se stal „Beránkem Božím, který snímá hříchy světa“. (Jan I, 29.)

Zdaž není, ctihodní bratři, v tomto duchu pokání sladké tajemství pokoje? „Nemají pokoj bezbožní“ (Is. XLVIII, 22), pravý Duch svatý,

poněvadž žijí v ustavičném boji proti Bohu a v odporu s řádem stanoveným přírodou a jejím Stvořitelem. Jediné tehdy, když bude tento řád upevněn, když jej všichni národové budou věrně a dobrovolně zachovávat i a vyznávat, když vnitřní život národů a vnější vztah s jinými národy se budou podle něho řídit, jedině tehdy bude možným na zemi trvalý mír. Ale toto ovzduší trvalého míru nebude způsobeno ani mírovými smlouvami, ani úmluvami a smlouvami sebe slavnějšími, ani mezinárodními konferencemi, ani úsilím sebe ušlechtilejším a nezištnějším některého státníka, nebudou-li dříve uznána svatá práva přirozeného i božského zákona. Žádný národohospodář, žádná organisovaná moc nerozřeší nynější sociální krise a nevrátí mír, jestliže dříve v samé oblasti národního hospodářství nezvítězí mravní zákon zbudovaný na Bohu a svědomí. To jest hlavní nerv každé moci jak v životě politickém, tak hospodářském jednotlivých národů. To jest nejistější valuta a když bude ona pevná, budou pevné i ostatní, ježto budou zaručeny nezměnitelným zákonem božským.

Harmonie modlitby a obětí.

I jednotlivcům jest pokání základem a dárkem pravého pokoje, odvracejíc je od dober pozemských a pomíjejících a povznášejíc je k dobrům věčným, udílejíc jim i v dobách strádání a pohrom pokoj, který nemůže dáti svět se vše-

mi svými bohatstvími a rozkošemi. Zdaž jedním ze zpěvů nejjasnějších a nejradostnějších, který byl vyzpíván v tomto slzavém údolí, není „Píseň slunce“ svatého Františka? A přece její tvůrce, jenž ji i zpíval, byl jedním z největších penitentů, Chudáček z Assisi, který neměl na zemi naprosto nic a nesl na svém vyčerpaném těle stigmata našeho Ukřižovaného.

Modlitby tedy a pokání jsou dva mocné prostředky, které nám byly dány Bohem v této době, aby k Němu dovedly zbloudilé lidstvo, jež se potácí sem tam. Ony musí rozptýlit a zamezit základní příčinu vši vzpoury a revoluce, totiž revoluce člověka proti Bohu. Ale i sami národové jsou voláni, aby volili mezi dvěma věcmi: Buď se oddají těm dobrým a spasným vůdcům a obrátí se, pokorní a litující, k svému Pánu a Otci milosrdenství, nebo zanechají sebe samy a málo z toho štěstí, jež ještě zbylo na zemi, na pospas nepříteli Boha, to je duchu pomsty a rozvratu.

Zbývá nám jen vyzvat tento ubohý svět, který prolil tolik krve, který vykopal tolik hrobů, zničil tolik veleděl, zbavil tolik lidí chleba a práce, zbývá nám, pravíme, než abychom jej volali slovy svaté Liturgie: „Obráťte se k Pánu Bohu svému!“

IV.

Svět kolem Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

Zdaž vám můžeme, ctihodní bratři, ukázati pro tuto jednotu modliteb a odčinění vhodnější

příležitost, než jest svátek Nejsvětějšího Srdce Ježíšova? Zvláštní známkou tohoto svátku, jak jsme šířeji dokázali před čtyřmi lety ve Své Encyklice „Miserentissimus“, jest duch zadostiučinění a proto jsme si přáli, aby v onom dnu se na celém katolickém světě ve všech chrámech konaly pobožnosti za odčinění urážek Nejsvětějšímu Srdci.

Nechť je tedy letošní svátek Nejsvětějšího Srdce Páně pro celou Církev svatým závoděním v horlivosti pokání a modliteb. Nechť věřící přijmou Tělo Páně v počtu co nejvyšším a vroucně prosí před oltářem, a koří se Spasiteli lidského pokolení ve Svátosti oltářní, která, ctihodní bratři, podle Vašeho nařízení bude vystavena ve všech chrámech, nechť se všichni ponoří v to milosrdné Srdce, které zakusilo hořkost lidského utrpení, nechť mu podají svoji pevnou víru, jistou naději a výheň své lásky. Nechť prosí toto Srdce přesvaté na přimluvu Panny Marie, která zprostředkuje všechny milosti, za sebe a za své rodiny, za svoji vlast a za Církev, za Náměstka Kristova na zemi a za ostatní pastýře, kteří se s Ním sdílejí o přetěžkou tíhu duchovní vlády nad dušemi. Nechť je prosí za věřící bratry, za bloudící, za nevěřící a bezbožné a konečně i za nepřátele Boha a Církvě, aby se obrátili.

Tento duch modliteb a pokání nechť jest u všech věřících živým i po celou oktávu, kterouž to liturgickou výsadou vyznamenáváme tento svátek. V oněch dnech buďtež konány, ctihodní

bratři, způsobem, který uznáte sami za vhodný, veřejné pobožnosti a jiné skutky zbožnosti na úmysl, který jsme výše uvedli, abychom „obdrželi milosrdenství a našli milost v každé době“. (Žid. IV, 16.)

Bude to tedy pro všechny křesťanský lid oktáva pokání a svaté lítosti, umrtvování a modlitby. Nechť si věřící odeprou návštěvu divadel a zábav, i těch dovolených. Bohatší ať žijí dobrovolně v duchu křesťanské přísnosti skromněji, uštědřujícíce spíše chudým to, co si odřeknou, neboť i almužna jest výborným prostředkem, aby bylo učiněno zadost Boží spravedlnosti a aby se Bůh smiloval nad svým lidem. Chudí a všichni, kdož v této době hrozně trpí, ježto není dosti práce ani chleba, nechť obětují v témž duchu pokání, s větší odevzdaností svůj nedostatek, jež mají v důsledku těžkých dob a sociálních podmínek, které Božská Prozřetelnost v nevystižitelném sice, ale jistě v milostivém úmyslu na ně dopustila: nechť přijmou z ruky Boží pokorně a s důvěrou účinky chudoby, které se stávají ještě hroznějšími tísní, v níž se zmítá celé lidstvo, nechť pohlédnou oddaně k božské vznešenosti Kříže Kristova s myšlenkou, že, je-li práce z největších hodnot životních, právě láska Boha trpícího zachránila svět. Nechť se posílí v jistotě, že jejich oběti a jejich utrpení křesťansky snášené uspíší hodinu milosrdenství a pokoje.

Božské Srdce Ježíšovo jistě vyslyší modlitby a oběti své Církve a řekne konečně své Nevěště,

která lká pod tíhou tolika béd a neštěstí: „Veliká jest víra tvá, staň se tobě, jak si přeješ“ (Mat. XV, 28).

S touto důvěrou, zesílenou vzpomínkou na Kříž, svatým znamením a vzácným nástrojem našeho svatého Vykoupení, jehož nalezení dnes oslavujeme, udělujeme vám, ctihodní bratří, vašemu kněžstvu a lidu, celému katolickému světu z otcovského srdce Apoštolské požehnání.

Dáno v Římě u Svatého Petra, na svátek Nalezení svatého Kříže, 3. května r. 1932, jedenáctého roku Našeho Pontifikátu.

Pius PP. XI.

*List jeho Excelence nejdůstojnějšího
pana arcibiskupa pražského*

KARLA KAŠPARA

*Ústředí katolického studentstva v Praze II.,
Spálená 15.*

Katolické studentstvo — srdci mému tak drahé! Vždyť nadějí jest milého národa i Církve svaté. Mám na mysli ovšem opravdu katolické studentstvo, budující své štěstí časné i věčné na pevném podkladu víry a podle ní žijící.

Proto radostně vítám Váš úmysl rozšířiti v nastávajícím krásném měsíci květnu, zasvěceném Panně nejčistší, pod její mocnou ochranou. Vaše bohumilé hnutí nejen různými poutěmi, ale, což hlavní, prohloubením náboženského života podle zářných ctností Marie Panny nejčistší.

Dobrotivý Bůh žehnej Vašemu počínání, které provázím vroucím přáním, aby přineslo ovoce nejhojnější a nejkrásnější.

V Praze dne 25. dubna 1932.

† KAREL,
arcibiskup.

Pastýřský list Jeho Excelence nejdůstojnějšího pana arcibiskupa olomouckého

Dra L. PREČANA

*Milému katolickému studentstvu,
jeho rodičům a vychovatelům!*

S potěšením lze pozorovati v poslední době, že dorůstající mládež vrací se k jedinému prameni vnitřního štěstí a blaha, k živé víře v Boha, že prohlubuje v sobě náboženský život a projevuje činy své náboženské přesvědčení. Děkuji za to vroucně Bohu, „Otcí světél“, a prosím Ho, aby ještě více mladých srdcí zapálil pro svaté zájmy Boží a ještě více upevnil v nich pravý život z víry.

Leč důležité ještě věci třeba! S milostí Boží, které Bůh neodpírá nikomu, je nutno spolupracovati. V té spolupráci naší mládeže s milostí Boží musí v čele státi vůdcové, po boku rádčové, kteří by vzorným životem a náboženským uvědomováním pomáhali v duších mládeže šířiti — království Kristovo. Těmito vůdci a rádci jest v první řadě veledůstojné kněžstvo. Ale jeho práce v dnešních mimořádných okolnostech je tak rozsáhlá a vyčerpávající, že často fyzicky nestačí zdolati hromadící se úkoly. Proto jest potřebí laických pomocníků, vůdců, katolicky a apoštolsky smýšlejících vzdělaných laiků, aby v čele mládeže a později též dospělých pracovali k rozkvětu náboženského života v na-

šem národě. U některých jiných národů, v nichž náboženský život kvete, jest již, bohudík, hojně takových katolických laiků vzdělaných, u nás však jich ještě není dostatek. Jest proto vítati z plna srdce, že v posledních letech probouzí se u nás snaha vychovati co nejvíce takových uvědomělých katolických inteligentů, že se i zorganizovala péče o jejich výchovu v záslužném „Ústředí katolického studentstva čsl.“ v Praze II., Spálená 15. Neboť vpravdě velký úkol, jaký takové laiky-vůdce čeká, žádá výchovy, uvědomování a organisování, žádá, aby katoličtí studenti chráněni byli nevěreckých a nemravných vlivů, jež by ohrožily vzácné statky, jež si přinesli z otcovského domu. Jmenované Ústředí, jak je nám známo, snaží se upřímně splniti důležité své poslání: sdružuje katolicky smýšlející studenty a studentky škol vysokých, středních a odborných — a již ve sdružování je velká opora! — dává pokyny a směrnice pro náboženský život studentstva, namnoze v městech otcovského a mateřského vlivu zbaveného, a utvrzuje v něm nebojácného, náboženského ducha. Jsouc pak pod dohledem diecésních biskupů a majíc v čele duchovního rádce, jest vpravdě Ústředí katolického studentstva důležitou složkou Katolické akce.

*Ze srdce proto doporučuji svým milým diecé-
sánům, kteří mají syny a dcery na studiích, aby
působili na své syny a dcery, aby stali se členy
tohoto ústředí a zúčastňovali se práce v něm.
Doporučuji ústředí i všem přátelům nábožen-*

ské výchovy, aby je vlivem svým podporovali. Zvláště pak obracím se ke svému veledůstojnému duchovenstvu v duchovní správě s prosbou, aby ve svých farnostech všímalo si katolického studentstva, je podporovalo přátelskou radou a stykem s ním pomáhalo tak vychovati budoucí vůdčí katolickou inteligenci. Zejména snažně prosím veledůstojné pány profesory náboženství a katechety středních i odborných škol, aby ze všech sil podporovali katolické hnutí mezi studentstvem. Víím, že se tak již mnohde děje, nuže, nechť je tak všude!

Velkou zásluhu získá si také veledůstojné duchovenstvo, jestliže před odchodem na vysoké školy upozorní abiturienty a abiturientky na pražské Ústředí katol. studentstva a v Brně na katolický akademický spolek „Moravan“ a doporučí jim členství v těchto spolcích.

Ježto dobrá četba, jak známo, působí zvláště v mladých duších blahodárně, právě tak zlá četba šíří v nich zhoubu, doporučuji všem studentům a studentkám katolickým jejich vlastní časopis „Jitro“. A Vy, drazí rodiče katolických studentů a studentek, všímejte si četby svých synů a dcer, pečujte o to, aby četli dobré knihy a odbírali jen dobré časopisy, aby tedy také odbírali a četli katolický studentský časopis „Jitro“.

Katolické studentstvo zahajuje právě v měsíci květnu zvýšenou propagaci katolické ideje mezi studentstvem. Kéž Matka Boží vezme katolické studentstvo pod mocný svůj plášť, kéž

vyprosí mu u trůnu Božího pevné, živé víry, káž roznítí v jejich mladých srdcích svaté nadšení pro mravný, ctnostný život! Nejsvětější Matka Boží buď Vám, katoličtí studenti a studentky, zářným ideálem!

Sv. Otec při letošní pouti katolického studentstva čsl. do Říma žehnal československému studentstvu, jeho rodičům a vychovatelům. Toť nejlepší důkaz, jak vysoce cení vznešený velekněz snahy katolického studentstva. Nezklamejte jeho očekávání! Jděte mužně vpřed za svým vznešeným cílem! Abyste ho dosáhli, vyprošujte z hloubi duše hojně Božího požehnání a uděluji ze srdce své vrchnopastýřské požehnání všem Vaším rodičům, vychovatelům a zvláště Vám, Vy milí katoličtí studenti a studentky!

V Olomouci dne 26. dubna 1932.

† LEOPOLD,
arcibiskup.

*Pastýřský list Jeho Excelence nejdůst.
pana biskupa brněnského*

Dra J. K U P K Y

*Velebnému duchovenstvu o katolickém
studentstvu.*

*V posledním svém listě (A. C. Ep. Br. 1932,
pag. 50, IV.) požádal jsem Vás, milí bratří,*

byste hmotně podporovali náš alumnát, tuto štěpnici duchovního dorostu, která pro rozkvět víry v naší drahé diecési má význam největší.

Dnes pokládám za svou povinnost upozorniti Vás na obor příbuzný, totiž na nutnost soustavné péče o výchovu dorůstající laické katolické inteligence, našeho studentstva středo- a vysokoškolského, které společnou prací s Vámi může jednou vykonati mnoho dobrého, bude-li nyní nábožensky vzděláváno, pečlivě vychováváno a na své budoucí úkoly připravováno.

V našem residenčním městě máte krásný dějinný doklad obětavé práce katolických studentů pro církev a vlast. Na Kolišti, nedaleko Zemského divadla, stojí pomník, který hlásá, že na tom místě dne 15. srpna 1645 katoličtí studenti, jmenovitě mariánští sodálové, vychovaní ctih. P. Martinem Středou z Tov. Ježíšova, nastavili hrdinsky své mladé životy prudkému útoku vojska nepřátelského a svou srdnatou a mužnou obranou zachránili rodné město před vydrancováním a spálením. To nám připomínají dějiny.

A před 26 lety mladí nadšenci v Praze, roztrpčení surovými výstupy svých kolegů na půdě universitní proti rektoru theologu, založili katolický spolek studentský „Českou ligu akademickou“. Téhož pak roku založen podobný spolek v Brně: „Spolek katol. akademiků Moravan.“

Činnost obou těchto spolků, utěšeně se rozvíjející, byla skoro zastavena válkou. Ale neza-

nikla úplně; ihned po převratě. od velikonoce r. 1919 skoro jako zázrakem v poměrech katolické víře nejnepříznivějších byla založena řada sdružení, která na mnohých místech pro záchranu uvědomení a výchovu našeho studentstva vykonala práci záslužnou. V době urputných bojů o katolické kostely v r. 1920 celý nejdůst. episkopát českomoravský v pastýřském listě (z 18. září 1920) pochválil katolické akademiky těmito slovy: Přesvědčení o nutnosti sebeochrany na uhájení posvátných práv a vlastnictví chrámů, založených a nadaných od římskokatolických předků, záslužně razí cestu vysokoškolských ligistů, Orlové a lidové organizace.

A radostně a vděčně vzpomínám krásného sjezdu studentského, který v červenci téhož roku 1920 v Brně uspořádal akademický spolek „Moravan“. Jen hrstka odvážných horlivců to byla, která s pomocí Boží uspořádala tento velkolepý podnik, který vzbudil mimořádnou pozornost celé veřejnosti i nekatolické a který byl podnětem a počátkem hnutí studentského po celé Moravě.

A svatý Otec náš, slavně panující papež Pius XI., stále zdůrazňuje nutnost a povinnost Katolické akce, kterou již ve své první encyklice definoval jako spoluúčast laiků na hierarchickém apoštolátě a jejímž účelem jest pokřesťaniti společnost rozmanitou činností, již rozvíjejí katoličtí laikové v oboru sociálního života pod přímou závislostí na církevní autoritě.

Katolických laiků potřebujeme, dokud trpí-

me velkým nedostatkem kněžstva, budeme jich však potřebovati i tehdy, kdy se počet, který, jak pevně věřím, zase zvětší, budeme-li usilovati vykonati všechny veliké úkoly, které na nás čekají.

Obětavých a horlivých laiků potřebujeme k drobné výpomocné práci pastorační a sociálně-charitativní, které, doufám, nám vychovají a vyškolí náboženské spolky: mariánské spolky a třetí řády. Neméně však potřebujeme i vzdělaných laiků, kterým bychom s důvěrou mohli svěřiti významné úkoly v Katolické akci.

Katolický inteligent víru svou neohroženě a radostně vyznávající a podle ní v životě soukromém i veřejné činnosti své žijící, jest už sám o sobě obhajobou víry i Církve a svým příkladem mnohé zrovna táhne k následování. Svým pak vzděláním pomůže knězi rozptylovati předsudky proti víře a křesťanským mravním zásadám v oněch vrstvách společenských, kam kněz stěží obyčejně svým vlivem zasahuje.

A tyto katolické laiky si musíme nábožensky vzdělati a vychovati.

Prostředky k tomu máte, milí bratři, především v soustavné výuce a školní výchově, pak ve spolcích čistě náboženských, jako jsou mariánské družiny, liga eucharistická a rytířský sbor sv. Václava, které jsem Vám v jubilejním roce svatováclavském vřele doporučoval v exerciciích studentských, které Vám zvláště na srdce kladu, a konečně ve spolcích akademických a sociálních sdruženích středoškolských.

Ze zkušenosti musím říci: Všude tam, kde se některý horlivý kněz ujal studentstva a obětavě pro ně pracoval, ať už ve škole, nebo mimo školu, vychoval s pomocí Boží nejen zdatné kandidáty sv. kněžství, nýbrž i obětavé laiky, kteří již nyní k prospěchu svaté věci téměř ve všech oborech se začínají uplatňovati.

Ústředí katolického studentstva v Praze zamýšlí věnovati nastávající mariánský měsíc úsilovné propagaci hnutí katolického studentstva.

Proto žádám důst. pány duchovní správce a katechety, aby jako seminaristů a bohoslovců, tak i katolických studentů si všímali, a s nimi se stýkali, je samy i jejich rodiče na katolické spolky studentské upozorňovali a k členství i práci v nich povzbuzovali.

Zvláště pak důst. pány profesory, kteří někde v poměrech krajně nepříznivých svůj důležitý úřad zastávají musí, prosím, aby nelitovali obětí a práce, kterou jim činnost v těchto sdruženích přidá. Jest mým vroucím přáním, aby v městech, kde jsou též školy odborné, bez náboženského vyučování a vedení, poskytl žákům těchto škol ve zmíněných sdruženích možnost a příležitost soustavného náboženského vzdělání a výchovy.

Učiní-li to, bude je blažit vědomí, že svou činností uchránili nezkušené, ale po dobru přece jen toužící mladé duše zkázy, odevšad jim hrozící. Akademický spolek brněnský „Moravan“ doporučuji přízni a péči veledůstojných pánů profesorů theologického ústavu, aby svých

vědomostí a zkušeností použili k důkladnější duchovní výzbroji i laické inteligence, aby nám tato jednou pomáhala svou činností vytvářeti lepší prostředí v duchu křesťanském. Na konec mám ještě jedno přání, aby vzácný příklad ctih. B. Ozanama zapálil láskou myslí všeho našeho studentstva, aby si ve svém okolí všímalo bídy hmotné i duchovní a podle možnosti učilo se jí odpomáhati, jak už oficiální název spolkový „Sociální studentské sdružení“ je k tomu vybízí.

Za všechnu dosavadní práci pro katolické studentstvo Vám, milovaní bratří, vyslovuji svůj vřelý dík a další práci ze srdce žehnám ve jménu † Otce i † Syna i † Ducha sv.

V Brně, ve svátek sv. Anselma 1932.

† JOSEF KUPKA,
biskup.

*List Jeho Excelence nejdůstojnějšího
pana biskupa českobudějovického*

Dra ŠIMONA BÁRTY

Veleváženému

Ústředí katolického studentstva čsl.

v Praze II., Spálená 15.

Velmi dobře jste učinili, že jste se ustanovili na tom měsíci květnu, zasvěcením Panně Marii, pořádati poutě na místa jí zasvěcená, kde

lid katolický ji zvláště uctívá a kde dochází k vyslyšení svých proseb v potřebách duchovních i tělesných.

V diecési českobudějovické mimo jiné je zvláště proslulé místo Římov, blízko Českých Budějovic ležící. Proslulé místo poutní, četně navštěvované z blízka i z dále, založené a spravované druhdy řeholníky z Tovaryšstva Ježíšova.

Tam chcete vykonati pout 5. t. m. o slavnosti Nanebevstoupení Páně.

Kéž rodička Boží, která je tam tolik ctěna, Vám vyprosí u svého Božského Syna neochvějnou víru a stálost v dobrém.

Jděte za ideály náboženskými, katolickými k radosti své duchovní matky církve a ku prospěchu drahé vlasti!

T. č. v Domažlicích, dne 1. května 1932.

Dr. ŠIMON BÁRTA,
biskup.

*List Jeho Excelence nejdůstojnějšího
pana biskupa litoměřického*

Dra ANT. WEBRA

Ústředí katolického studentstva čsl.

v Praze II., Spálená 15.

S velikou radostí přijal jsem Vaši zprávu, že chcete letošní květen posvětit rozšíření svého

hnutí pod ochranou P. Marie. Jste nadějí naší katolické budoucnosti a vedle našich kněží musíte býti vůdci a ochránci našeho katolického lidu. Cíl veliký, ale i pomoc Boží Vás bude provázet. Prosím Boha, aby z Vašich řad vyšlo i hodně apoštolských kněží, kteří by účinně jednou pracovali na spáse nesmrtelných duší. Zůstaňte věrni vždy příkázáním Božím a přistupujte rádi k sv. svátostem!

Ochrana Panny Marie Vás provázej!

Žehnám všemu katolickému studentstvu své diecése i jeho přátelům a učitelům.

V Litoměřicích dne 15. V. 1932.

*† Antonín Alois,
biskup litoměřický.*

Manifestace katolického studentstva na vysokých školách pražských proti bojovnému atheismu a bezvěrečné propagandě

Velkolepý projev odhodlané pohotovosti studující katolické mládeže.

V pátek 3. června byli jsme svědky manifestační akce, jaké podobné jsme dlouho nezažili. Katolické studentstvo na vysokých školách pražských spolu s katolickou mládeží sešlo se na Slovanském ostrově, aby slavnostně manifestovalo, poslouchajíc výzvy papeže Pia XI., proti systematickému — bojovně organisovanému atheismu.

Na 600 studentů vysokoškolských, středškolských a zástupců spolků mládeže přeplnilo dolní sál Slovanského ostrova a během manifestace noví a noví přicházeli, zůstávající na chodbě.

Byl to velkolepý pohled na shromáždění mladých, bojovně odhodlaných k neústupné obraně a akci proti každému útoku; skutečné shromáždění katolické akce — nástupu k útočné odpovědi na útok akce atheistické.

Manifestaci katolického studentstva zaslal požehnání a přání zdaru nejdp. arcibiskup dr. Karel Kašpar, jenž dlí mimo Prahu na visitacích. Přečtený jeho pozdrav byl bouřlivě uvítán přítomnými.

Po 1/28 hod. zahajuje schůzi předseda Ústředí katol. stud. čsl. JUC. Emil Zavadil, vítá přítomné a hosty, z nichž nutno uvést na prvním místě J. M. opata Zavorala, Spekt. prof. Dra Kudrnovského, děkana fakulty theologické, zemského přísedícího Zelenku, p. prof. Aloise Jemelku S. J., prof. Msgra Boháče, rektora koleje Arnošta z Pardubic, min. radu Dra Hronka, min. radu Dra Alfreda Fuchse, vdp. P. Meth. Klementa O. S. B., vrch. fin. radu Holoubka, p. Dra Hynka, prof. Trnku, Dra Hrnčíře a měst. radu Uhlíře.

Předseda ÚKSČs. vzpomíná *historického okamžiku, kdy se scházejí katoličtí akademici na těchto místech. Právě před 26 lety vznikla zde Česká Liga Akademická a dnes po 26 letech scházejí se katoličtí akademici opět, poněvadž poměry jsou právě tak vážné, aby manifestovali proti atheismu, šířenému programově komunismem a různými frakcemi komunistických stran. Mladí dnes stojí ve dvou táborech, téměř přesně vyhraněných. Na jedné straně ti, kteří odhodili Boha, důslední materialisti a atheisti a na druhé straně ti, kteří mají dosud víru v srdci, lásku k vlasti, ale pravou lásku, jíž se neuzívá k osobní ješitnosti, zbavenou vší sentimentality, kteří jsou věrni zásadě, vytyčené před 26 lety. Vírou obroditi národ!*

S radostí konstatuje, že *katolické studentstvo je první, jež se schází podle přání sv. Otce v den svátku Nejsvětějšího Srdce Páně, jenž je*

určen akcím v celém světě proti nebezpečí soustavného atheisování.

S radostí konstatuje, že přišlo studentstvo v tak velikém počtu, což je důkazem toho, že mladí jsou si vědomi toho, že doba je velmi vážná a uznávají, že základem lepší budoucnosti je jediné mravní obroda.

Nato se ujímá slova vedoucí redaktor „L. L.“

dr. Josef Doležal.

Nemohlo býti opravdu vhodnějšího závěru májové propagační akce katolického studentstva, za niž se postavil sám nejd. čsl. episkopát, než z *vlastní studentské iniciativy konaná dnešní manifestace*, která poslouchajíc světové výzvy papeže Pia XI., ukazuje současně českému lidu katolickému, v čem vidí katolická intelligence hlavní svůj úkol v národě: *být bojovým štítem tisícileté křesťanské kultury, předvojem útočné obrany pohotových katolických sil.* (Poltesk.)

Doba, ve které žijeme, volá nás k aktivitě a k činům s naléhavostí daleko důraznější než kdykoli dříve. Rozklad každé mezinárodní autority, rozvrat hospodářský a vzájemný boj sociálních tříd, to všecko uvolnění a vzpříčení se sil, určených k harmonické spolupráci, tento rozklad hodnot moderní kultury a civilizace jest logickým důsledkem toho, že *byla odstraněna duchovní vazba všech těchto hmotných sil*, onen kámen úhelný, bez kterého marně staví dům, kdož stavějí jej.

Sem, na tento základní nedostatek, ukazují poslední papežská encyklika, *líčící chaotický, odstředivý pohyb částí od jejich přirozeného cíle: jednotlivců v rodině, tříd a stavů ve státě, států v celé lidské společnosti.*

A je podivuhodně logické, že v této době, kdy uvolněné části lidské společnosti bojují samy sobecky o své hmotné spasení, že současně v nikdy nevidané prudkosti *je napadán princip a podmínka vazby těchto rozložených částí, vědomí nehmotného cíle a smyslu života, víra v Boha.* Nikdy v historických dobách a v kterékoli civilizaci nebyl podniknut kolektivní, organizovaný boj proti vědomí Boha, nikdy nebyl učiněn pokus vystavět stát v přímé vzpouře proti Bohu a jeho zákonům.

Když křesťanství bojovalo svůj boj proti pohanství, *bylo i mezi pohany živo, třeba zmatečné a zatemnělé vědomí vyššího pořadatele osudů a světa, představa nesmrtelnosti duše a v svědomí zákon odpovědnosti za vlastní činy někomu vyššímu, než sobě samému.*

Teprve v moderní civilizaci děje se pokus vystavět stát a společnost na naprosté negaci a vykořenění vědomí Boha a desatera.

Je to po prvé v dějinách, co mocnosti záporu organisují přímý, vědomý a soustavný boj proti Bohu a proti němu budují lidskou společnost.

Na celé šestině zeměkoule je zapřažen stodesátimilionový národ do vozu tyranie, volající: není Boha, a ve všech zemích a národech vykřikují ozvěnu toho celé masy bezvěrců. O té-

to světové akci praví přímo v posledním listě papež Pius XI.:

„Bylo vždycky dosti bezbožných lidí, i těch, kteří popírali Boha, ale byli vždycky jednotlivci a neodvažovali se, nebo nepovažovali za vhodné šířiti příliš veřejně své bezbožné myšlenky. Již sám Duch Svatý praví v žalmu: „Řekl blázen v srdci svém: Není Boha.“ Dnes však již proniká tento přezhoubný blud do širokých vrstev lidových, svými organisacemi se vplízuje i do obecných škol, aby zasáhl co nejdále, užívá divadel a šíří se nemravnými představeními v biografech, gramofonem a přednáškami radiem. Tisknou se nevěrecká díla v různých řečích, pořádají se zvláštní výstavy, konají veřejné průvody. A to není vše, byly založeny politické strany, hospodářské instituce i vojenské. *Tato organizovaná a průbojná nevěra pracuje neúnavně svými agitátory, přednáškami a obrázky, všemi prostředky tajné i veřejné propagandy ve všech vrstvách, na všech místech, v každém sále, podporujíc morálně tuto zhoubnou činnost univerzitami a nevědomé strhujíc jistě do svých řad.*

Vůdcové tohoto atheistického boje, dovolávající se současné hospodářské krise, s *ďábelskou dialektikou ukazují na příčinu této všesvětové bídy. Svatý kříž Kristův, symbol pokory a chudoby, jest stavěn na roveň symbolům moderního imperialismu, jako by bylo náboženství spojencem těch tajemných sil, které konají tolik zlého mezi lidstvem. Tak se snaží, a ne bez úspěchu, spojití boj proti Bohu s bojem za ve-*

zdejší chléb, s touhou dosíci pozemských výhod, míti řádné mzdy, slušné obydlí, životní podmínky jako lidé. Nejoprávněnější a nejnezbytnější přání jako nejnižší pudy, vše slouží jejich protináboženskému programu. Jako by božský řád mařil blahobyť lidstva a nebyl jedinou jeho bezpečnou oporou. Jako by lidské síly s prostředky moderní techniky mohly zavésti proti vůli Všemohoucího Boha nový a lepší světový řád.“

Zde v těchto slovech papežových je podáno a řečeno vše: vylíčena strategie bezvěreckého boje, její hlavní zbraně i bič, kterým atheism žene zástupy, opilé slibem ráje na zemi, v neodvratný chaos a smrt.

Zde je výčet všech prostředků techniky, jichž používá, tisícero cest, kterými se uplatňuje — a v tom už je pro nás upozornění i výzva, jakými zbraněmi i my máme atheistické akci čelit.

Pro nás zejména je důležité si všimnouti, jakou funkci v tomto boji mají university, a tato manifestace katolického studentstva vysokých škol pražských dokazuje, že jste si uvědomili svůj úkol ve svém prostředí: *Býti proti akci atheistické propagandy na universitách a býti duchovním kladivem, rozbíjejícím dialektiku a vědeckou masku bezvěrectví, jehož motorickou silou jest nenávisť, nikoli poznání a rozum.* (Souhlas a potlesk.)

Základním kolektivním bludem současným, na němž jsou organisována celá hnutí a celé strany politické, je omyl, že spravedlivější, lepší společnost je možno vybudovati novou hmotnou

a technickou organizací, zřízeními, *bez mravního vzestupu lidu, bez mravního přetvoření člověka.*

Avšak postupující destrukce společenská a viditelný už nezdar sovětského pokusu, jakož i jiné zkušenosti doby válečné počínají přece jen otrásati touto materialistickou věrou, a my jsme svědky toho, že *začíná svítat lepší poznání i v hlavách těch, kdo v počátku základní princip katolické nauky sociální, že totiž otázka sociální je v kořeni svém otázkou mravní, popírali.*

Nemohu nevzpomenout alespoň právě vyšlé studie senátora socialisty F. Modráčka, který na otázku, zda sociální řády jsou jenom povahy mocenské, dal po bedlivém rozboru odpověď zápornou v této formulaci:

„Nynější hospodářský a sociální řád, který vyvolává tolik oprávněné a nepříznivé kritiky, není přizpůsoben jenom zájmům silných jedinců, nýbrž i duševní a morální struktuře pracujících mas.

Kdyby jednoho dne zabrali u nás dělníci kapitalistické továrny, nedopadlo by to ani u nás jinak než v sovětském Rusku...

Je proto velikým omylem, domnívají-li se lidé, že nynější hospodářský a sociální řád udržuje jen policie a armáda, sloužíc kapitalistům. Jako minulé sociální řády i nynější řád má své kořeny v duši celé společnosti. Je dílem nejen kapitalistů a vlád, je dílem i proletářů, je dílem celé společnosti a je udržován horními tisíci i spodními miliony. Jako minulé sociální

řády i tento je přechodný a ustoupí jednou vyšší formě společenského zřízení a pracovního poměru.

Nezmění jej však ani demokratický parlament, ani revoluční diktatura, nýbrž jedině rozvoj oněch kulturních a morálních kvalit v širokých vrstvách národa, jež učiní zbytečnou vůdčí roli kapitalistů v hospodářském životě.“

Pohled kolem sebe — po českém světě — nás přesvědčuje, že *nejeden bojovník proletariátu, dobyvši kapitalistických zákopů, vrhl se na dobyté zásoby, místo aby o hladu pokračoval v útoku vpřed!* (Ironický souhlas.)

Hle, zde jsme už v samém sousedství křesťanského pojetí otázky sociální. Před dvanácti roky — promiňte, že cituji sebe sama — vyjádřil jsem to obrazem v těchto verších:

*Ať chudí, ať bohatí, propadnou zmaru,
kdo v den Narození
nenesou do Betlema žádných darů.*

Proletář, jehož touha je jen vyměnit místo kapitalistovo, nevybuduje novou, lepší společnost.

Materialismus a nevěra chudých mohou být strašným trestem za materialismus a nevěru boháčů, ale základem spravedlivější společnosti být nemohou.

Ze seznamu rozpjatých egoistických požadavků nemožno zbudovat nový řád, nýbrž z oběti, poskytnuté vymezením jejich. Základem kultury i morálky je obmezení, obět.

Jaký důvod logický však může zploditi tuto vůli k omezení jako svůj kategorický imperativ?

Jedině životní názor, který v maximu materiálních výhod nevidí životní cíl, nýbrž jen prostředek k němu. A to je právě náboženství, to je víra v Boha. Tuto logickou závislost teorie a praxe, náboženského vědomí životního cíle i mravního života vyzvedá vysoko poslední encyklika:

„Je jistě z nejnebezpečnějších bludů současné doby, když chtějí odloučiti mravnost od náboženství, čímž je odňata každému zákonodárství pevná základna. Tento rozumový blud snad připadal méně nebezpečný, když jej vyznávalo jen několik jednotlivců, a když byla víra v Boha společným vlastnictvím lidstva a mlčky ji předpokládali i ti, kdo ji veřejně nevyznávali. Ale dnes, když se nevěra šíří mezi lid, hrozná důsledky tohoto bludu se stávají zjevnými a možno je pozorovat v celém světě.

Na místo mravních příkázání, jež mizejí spolu s vírou v Boha, nastupuje násilí, jež v prach šlape každé právo.“

Svorník těchto argumentů je tak jasný a pevný, že jenom oči před skutečností zamčené, a rozum nepřístupný poznání pravdy by je mohly popírat.

A tak my, účastníci dnešní manifestace katolického studentstva na vysokých školách pražských, poslouchající výzvy papeže Pia XI. a připojující se k světové akci proti bezvěrectví a atheistické propagandě, která ohrožuje křesťanskou kulturu, *plníme nejen svou povinnost ži-*

vých členů církve bojující, ale v naprosté jednotě s touto splňujeme i svou povinnost národní, poněvadž jenom mobilisací mravních sil českého a slovenského lidu projdeme bez pohromy podmračnou přítomností v lepší zítřek. (Živý potlesk.)

Bojujíce na úseku našeho národa boj světové církve římsko-katolické, spojujeme se vědomě v řetěz úsilí těch, kdo v národě českém za všech bouří Velehrad víry uhájili, ukládajíce příkaz ten dnes nám. (Dlouhé projevy souhlasu.)

Studující katolická mládež Karlovy university bude dědictví svatováclavského vždycky pohotová a věrná stráž. (Bouřlivý potlesk.)

Ještě nedozněl bouřlivý potlesk souhlasu v posluchačstvu a již vystupuje

předseda ČLA. JUC. Mil. Hořina,

který ve své imponantně klidné, ale hluboce založené řeči povídá asi toto:

Dnešní doba se nazývá dobou techniky, lepší úrovně života. Mýlí se však velice ti, kteří považují dnešek za maximálně kulturně vyspělý. Kultura, to je to, co musí mítí nutně princip života. Vše ostatní je jen civilisace. *Dnešní dobu proto lze nazývati nanejvýš maximální dobou civilisace.* Dnešní doba volá jako kdysi ve starém Římě: Chléb a zábavy! Je doba vrchole kultury hmoty, což musí mítí nutně za následek pokles, jak se o tom můžeme nesčíslněkrát poučiti historickými fakty!

Pro katolíka však smysl života není zde na zemi, nýbrž na věčnosti po smrti tělesné, a tento život pozemský je jen jakousi cestou přípravy k životu lepšímu, posmrtnému.

Jestliže dnes falešní vůdcové lidské společnosti zneužívají chudých řešením otázky sociální, namlouvajíce jim, že mají svobodnou vůli a že jsou rovni těm, na něž sociální otázka tak bolestně nedoléhá, je to rovnost falešná. I pro katolíky je otázka sociální palčivá a musí býti i jimi vyřízena, ale na podkladě křesťanské lásky k bližnímu, nikoliv na podkladě falešných hesel rovnosti.

V těchto vážných a pohnutých dobách žije dnes i studentstvo a všechny tyto bolesti dnešní doby neméně doléhají i na ně. Dříve byli vůdci studentů muži ideální, charakterní, jako Palacký, Rieger, dnes však jsou to zaprodanci politiky.

Studentstvo, jež ztratilo Boha a zájmy o hodnoty duchovní, je soustředěno v Jednotě nemajetného a pokrokového studentstva a vedou je Rádl, Kozák a Nejedlý. Vůdcové považují masy sociálně slabého studentstva za cenné zboží na politickém poli, *kde jedině politickou legitimací se měří charakter jednotlivce*. To vše ovšem nutně vede k praktickým důvodům. *Dnešek vyhraňuje protivy, indiferentism se nezadržitelně musí ztratiti*.

Zmizel stud, zmizela láska k pravdě, poněvadž se mysl odvrátila od Boha.

Katolické studentstvo je si vědomo povinno-

*sti k sobě a ke svému národu a proti této pod-
vratné a deskruktivní práci postaví práci aktiv-
ní, práci tvořivou a v první řadě práci sociální.
Jestliže prof. Masaryk českou otázku indentifi-
kuje s otázkou výlučně náboženskou, pak sociál-
ní a konečně s otázkou socialismu, docházíme
tedy k tomu, že otázka sociální je skutečně o-
tázkou náboženskou, pak katolíci jsou jedině po-
voláni k řešení této otázky, poněvadž otázka so-
ciální je otázkou náboženskou a jen na podkladě
křesťanské lásky k bližnímu může býti spraved-
livě vyřešena.*

Situace je velmi vážná a první povinností ka-
tolíků je pracovat, nelze již déle otálet. Buď
zvítězí Bůh nebo Stalin, buď člověk stvořený k
k obrazu Božímu nebo člověk, lepší zvíře a ro-
bot. *A ačkoliv víme, že s pomocí Boží bude
naše vítězství, musíme do tohoto boje a do této
práce vložiti veškeru svoji energii, abychom toto
vítězství urychlili.*

Po nadšeném potlesku a souhlasu ujímá se
slova

místopředseda ÚKSČs. PhC. Šnévajs.

Do bolestných zmatků a bouří lidstva již po
dvě tisíciletí zaznívá čas od času hlas z věčného
Říma, hlas neomylné Pravdy. A hlavě křesťan-
stva vždy i ještě dnes přiznává se všeobecně ma-
ximum morálního oprávnění mluvit do svědomí
všech národů. Doznávají to objektivní duchové,
stojící mimo Církev neb i přímo proti ní, jak
nám svědčí zejména u nás dobře známý protes-

tantský theolog J. L. Hromádka, jenž za zápasu o nové formy a novou jejich náboženskou náplň, při neklidu a tápání protestantismu na cestách k nové organizaci a vyřešení tíživých otázek bohoslovných katolickou Církev jedinou ze všech současných útvarů vidí vyrovnanou a úsměrněnou vpřed. Hromádka sám dále upozorňuje na medávnou knihu franc. publicisty Pernota M., psanou v duchu katolicismu ne příznivém, kde pozoruhodně vyjádřen je imponující poznatek, že v celém boření a přestavování světových systému za války i po válce římská Církev jediná zůstává neotřesená, třebas sem i tam je dotčena. Že vychází papežství z poslední světové krise „větší, mohutnější a váženější než dříve“.

A hlas Kristova náměstka v poslední době již po několikráte dokazuje, že Vatikán není ulitou, světu neprodyšně uzavřenou, nýbrž naopak, že boleštný hlas současnosti nalézá ve Sv. Otci, nyní již 75letém, stále milujícího a starostlivého otce, jehož srdce zmnožené tluče tepem světového dění. Jeho poslední encyklika, již několikrát v řadě slavných encyklik Jeho Pontifikátu, je již přímo požárním signálem burcujícím k uhašení jisker, z nichž každé chvíle může vyšlehnouti oheň k zkáze celého světa. Volá kdekoho, kdo ještě aspoň nějaké povědomí a uznávání existence osobního Boha si uchoval, do šiku proti organizované mase Jeho popiračů. Na tolik jsou již poměry na duchovním poli jasné a zjednodušené.

Víme, s kým máme co činiti a jaký jest ne-

přítel, který zápolí dnes s námi o Boha. Dnes na této frontě jde na jedné straně Církev katolická a moderní komunismus, představovaný bolševismem ruským na straně druhé. Ke katolictví se v tomto boji s důvěrou, u vědomí vlastní bezmocnosti mravní a nedostatku vyšší, nadpřirozené opory přimyká vše, co ještě neneguje základy civilisace, práva pravdy a poctivosti, co respektuje morálku alespoň v nejprimitivnějších jejích požadavcích jako železnou nutnost řádu a kladu. S komunismem, vypovídajícím otevřený boj všemu a všem, co jsou v jakémkoliv pozitivním vztahu k dnešnímu řádu světovému, s jeho hodnotami mravními, kulturními i sociálními, jde, pod heslem a vlajkou boje o sociální emancipaci dělnické třídy v lepším řádu světovém vše, co základním článkem nového mravního zákoníku má: vše je dovoleno, co prospívá mase dělnictva, netrpí se nic, co jí škodí.

Komunismus dobře pochopil, co jest ještě jedinou a opravdu vážnou, odolnou hrází proti rudé záplavě, hrozící zavaliti svět. Proto ten ďábelskou mocí inspirovaný a rafinovaně organizovaný nápor bolševického bezvěrectví na křesťanství, představované v nejryzejší formě právě Církví katolickou. Dobře usměrnil Sv. Otec ve své encyklice protibezvěreckou akci na ty, kdož dnes ne již rozptýleně a jako méně nebezpeční jednotlivci, nýbrž v masové organizaci vyznávají socialistickým Credem zároveň zápor Boha jakéhokoliv náboženství a tuto propagandu atheismu, jedu pro lidstvo, podávají ve formě

léku sociálních béd dneška jako obsahově to-
tožnou.

Podrýváním mravních hodnot nejen inteli-
gence, nýbrž dnes již i lidu, soustavně destruk-
tivně připravuje zhroucení se národních a stát-
ních celků celého dnešního světa, na jehož tros-
kách chce zbudovati svět svůj pro sebe. Ví dob-
ře, že jakmile otřese vážně mravním řádem,
jímž je nezbytně podložena existence a prospe-
rita každého útvaru společenského, zesuje se
společnost celá. Je to stavba, v níž jedna cihla
uvolněna, vytváří povážlivou trhlinu, průlom a
podkop do celé budovy. A bude-li jedna mravní
hodnota eliminována, padají všechny podněty
soukromé i veřejné odpovědnosti jednotlivců i
společenských částí a celků. A tak jest skuteč-
ně nanejvýš nutno potírati atheism i jednati s
ním jako s nepřitelem národním.

V tomto vážném boji o to, co lidstvo tisícile-
tou prací a tradicí má nejsvětějšího a nejhod-
notnějšího, katolická mládež a zejména inteli-
gentní má svatou povinnost býti úderným ši-
kem, ona musí ne padnout, ale zvítězit čestně a
slavně se štítem, na němž je psáno „Pro Bo-
ha“. (Dlouhý potlesk.)

Potom učinil projev

přisedící zem. výboru F. Zelenka

za Sbory Ofensorů. Ukázal na účel školy Ofen-
sorů, jež řídíc se zásadami a methodami svých
velkých vzorů sv. Pavla a jesuitů rekatolisačních,

vychovává k témuž poslání mladé muže v disciplinované, obětavé a nadšené bojovníky příští katolické ofensivy. Proti lhostejnosti, proti uspávání katolíků, proti atheismu budou vždy ofensoři bojovat. Provoláním „Ven ze zákopů“ končí řečník za potlesku shromáždění svůj projev.

Za mladou generaci promlouvá

RNC. J. Talacko:

„Kdo béře lidstvu Boha, vede nezbytně a nezadržitelně lidstvo do zkázy. Záleží-li lidské společnosti na lepší budoucnosti, musí se vrátiti k Bohu. Bude to stát mnoho práce a námahy, ale aby ta práce přinesla dobré ovoce a vedla k zdárnému cíli, musejí na předních místech vždy připraveni a odhodláni státi katolíci. *Zbraní jim musí býti, jak krásně řekl svého času Brynych, totéž, čím bojují nepřátelé. Proti slovu slovo, proti tisku tisk, proti spolku spolek, proti zášti a nepřátelství láska a přátelství.* Bůh je s námi, nemusíme se báti. Tisk, který je dnes jediným tvůrcem veřejného mínění, musí míti katolíci silný a nesmí podporovati tisk nepřátelský. Ale i četba mimo denního tisku musí býti katolická a nesmí podporovati nadále také spisovatele, kteří snižují památku největšího Čecha, patrona české země. Nutno pokatolíčiti katolíky, uvědomovat je k sjednocení katolíků, Čechů i Slováků. Nebáti se nejen však slovy, nýbrž i skutky. Svět v krátké době bude rozdělen na dva tábory.

S Bohem a proti Bohu. Proto katolická mládež musí pracovat pro větší čest a slávu Boha, pro Církev a vlast, aby bylo vítězství na její straně.

Po tomto proslovu, přerušovaném často nadšeným potleskem, promlouvá

*gen. tajemník: Sdružení katolické mládeže
Janoušek.*

Vítá s nadšením tento počín kladné práce katolického studentstva proti rozkladné působnosti ateismu, který pozorujeme dnes i na venkově v míře nebývalé. Nastává egoistické třídění stavů, a i v rodinách t. zv. katolických je náboženská výchova minimální. Špatná společnost, zábavy a četba tuto poslední špetku náboženského citu rve ze srdcí mladých lidí. Proti tomu lze jen týmiž metodami a kladnou drobnou prací zachytit a zachránit mládež. Nutno vyslovit politování nad tím, že katoličtí rodiče si dosud neuvědomují dobře toto nebezpečí a nedovedou se se-mknout v jediný šik. Nepochopí-li to však staří, chápou to dnes již mladí a sami si vynutí nutný respekt ve státě. Spolupráce katolického studentstva je nutná s katol. mládeží, poněvadž mají společný boj a společné bude i jejich vítězství.

Po něm se ujímá slova

*Spectabilis prof. dr. Kudrnovský,
děkan theologické fakulty.*

Projevuje radost nad tím, že mladí přicházejí dobrovolně a s nadšením, aby bojovali za ideály pravdy, dobra a krásna. V pozadí této akce musí

však státi kněz a slibuje, že kněží budou státi vždy za jednáním katolického studentstva. Mluví také za universitní profesory, poněvadž ti vychovávají vysokoškoláky, a přimlouvá se za to, aby z tohoto manifestu vyšel podnět k tomu, *aby při universitě byl zřízen kurs pro vzdělání katolické inteligence*. Žádá, aby vytrvali v této snaze pro Boha a pro vlast.

Nato končí schůzi JUC. Emil Zavadil. Děkuje všem řečníkům, čte pozdravný telegram arcibiskupa pražského Kašpara dnešní schůzi a žádá přítomné, aby schálili zaslání přípisu Sv. Otcí tohoto znění:

Jeho Svatosti Piu XI.

Katolické studentstvo vysokých škol pražských, shromážděné spolu s katolickou mládeží na dnešním manifestačním projevu proti ateismu projevuje Vaší Svatosti hold synovské oddanosti a lásky. —

Zároveň slibuje, že bude vždy, i v životě veřejném řídit se hlubokými zásadami vytčenými v encyklice „Charitate Christi compulsi“ . . . , jedině schopnými obnoviti spravedlivý řád ve společnosti lidské a zabezpečiti tak i duchovní a hmotnou budoucnost československého národa.

*JUC. Emil Zavadil,
předseda Ústředí katolického studentstva čsl.*

*JUC. Miloslav Hořina,
předseda České Ligy Akademické.*

*Nejdůstojnějšimu
československému episkopátu!*

Katolické studentstvo shromážděné v Praze na manifestačním projevu proti atheismu pořádaném na zakončení květnové propagace svého hnutí, kterou nejd. episkopát zahájil svými projevy, zasílá svým duchovním vůdcům výraz úcty a oddanosti. Zároveň vzdává katolické studentstvo vřelý dík nejdůstojnějšimu episkopátu za veškerou péči, kterou věnoval studentskému hnutí až do dnešního dne a slibujíc co nejúčinněji účast na Katolické akci, prosí o pastýřskou ochranu a přízeň i v budoucnosti.

*JUC. Emil Zavadil,
předseda Ústředí katolického studentstva čl.*

*JUC. Miloslav Hořina,
předseda České Ligy Akademické.*

Spontánním povstáním a potleskem projevy oddanosti schváleny.

Nato projevuje předsedající radost nad jedině důstojným veřejným zakončením májové propagace katol. studentstva. Slibuje, že zůstanou katoličtí studenti vždy věrni svým zásadám a zdůrazňuje, že je třeba více pokory, aby jejich práce byla korunována zdárným výsledkem.

Potom schválen ještě přípis díků a projevu oddanosti československému episkopátu a zapěním papežské a národních hymen tato slavnostní schůze skončena.

Na konec nezůstaň nevyzvednut veliký příklad této manifestace, kde iniciativa katolického studentstva vysokoškolského soustředila k jednotné akci všechny organizace katolické mládeže k témuž projevu. I v tom splnilo studentstvo, dávší spontánní popud k manifestačnímu projevu svůj úkol, býti pohotovou stráží a burcovatelkou mladé katolické aktivity. Májová propagační akce katolického studentstva nemohla býti zakončena lépe, než touto bojovnou akcí odhodlané víry proti bojovné výzvě atheismu.

Jitro,

*jediný časopis katol. studentstva,
má býti studentstvem čteno. Roční
předplatné pro studenty 12 Kč.*

*Objednejte v administraci
Praha II., Spálená čis. 15.*

Kalendář katolického studentstva

*vyšel již nákladem „Moravana“
za podpory Ú. U. S. Čs.*

*Objednejte
v Brně, ul. B. Macků 117.*

Máte již

1. svazek „Edice Jitra“

Dominik Pecka:

Tajemství života

?

Neopomeňte si objednat
v Ústředí katolického studentstva
Praha II., Spálená 15.

Katoličtí studenti,

**staňte se členy
sociálních stu-
dentských
s d r u ž e n í .**

AKADEMICI,

hlaste se

v Praze

do České Ligy Akademické,

Praha II., Spálená 15,

v Brně do „Moravana“, S. K. A.,

ul. B. Macků č. 117.